

Kartlegging av naturverdier ved Rødsåsli i Asker

Stefan Olberg

Ekstrakt

Et 23 mål stort område beliggende i Rødsåslia ved Heggedal i Asker er kartlagt for naturverdier. Gammel blåbærfuruskog dominerer i undersøkelsesområdet, med innslag av noe fattig sumpskog og lågurtblandingsskog. Ingen viktige naturtyper ble avgrenset, men det er påvist naturkvaliteter knyttet til den gamle furuskogen, både i form av svært gamle enkelttrær, døde trær og forekomst av rødlistearter. Sumpskogen er liten og fattig, men kunne vært gitt lokal verdi. Det oppfordres til å ta hensyn til de eldste furutrærne og da særlig til ett spesielt tre som er angrepet av reliktbukk. En utbygging ville føre til klart negative konsekvenser for det biologiske mangfoldet. Undersøkelsesområdet inngår i et større skogareal dominert av gammel furuskog, og dette området blir redusert i størrelse ved en utbygging.

Nøkkelord

Asker
Rødsåslia
Naturverdier
Naturtyper
Rødlistearter

Omslag

Lågurtvegetasjon sørvest i området. Foto: Stefan Olberg

ISSN: 1893-2851

ISBN: 978-82-8209-435-1

BioFokus-notat 2015-21

Tittel

Kartlegging av naturverdier ved Rødsåslia i Asker

Forfatter

Stefan Olberg

Dato

17. juni 2015

Antall sider

9 sider

Refereres som

Olberg, S. 2015. Kartlegging av naturverdier ved Rødsåslia i Asker. BioFokus-notat 2015-21. Stiftelsen BioFokus. Oslo.

Publiseringstype

Digitalt dokument (Pdf). Som digitalt dokument inneholder dette notatet "levende" linker.

Oppdragsgiver

Trysilhus Akershus AS

Tilgjengelighet

Dokumentet er offentlig tilgjengelig. Andre BioFokus rapporter og notater kan lastes ned fra:
<http://lager.biofokus.no/Litteratur.htm>

BioFokus: Gaustadallèen 21, 0349 OSLO

Telefon 22 95 85 98

E-post: post@biofokus.no Web: www.biofokus.no

Bakgrunn

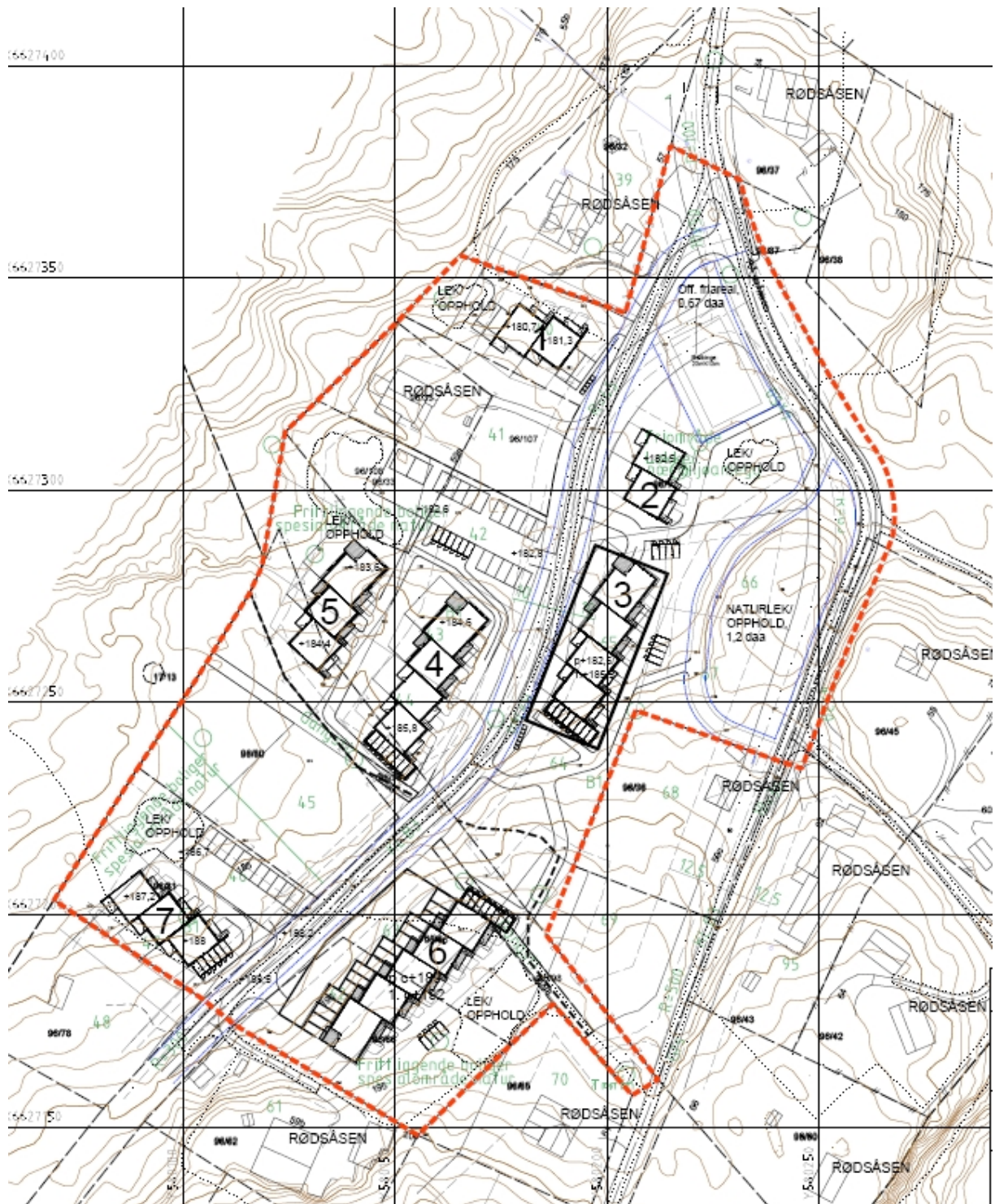
BioFokus har på oppdrag fra Trysilhus Akershus AS kartlagt naturverdier i et 23 mål stort område beliggende ved Rødsåsen i Heggedal i Asker kommune (figur 1). Arbeidet er gjort i forbindelse med reguleringsplanarbeid for boligbebyggelse.

Metode

Arbeidet har omfattet kartlegging av:

- Områder spesielt viktige for bevaring av biologisk mangfold (viktige naturtyper) etter DN-håndbok 13 (Direktoratet for Naturforvaltning 2007).
- Utvalgte naturtyper iht. Naturmangfoldloven og Forskrift om utvalgte naturtyper (Lovdata/Miljødirektoratet).
- Levesteder for rødlistearter. Rødlistekategorier følger den nyeste utgaven av den norske rødlista (Kålås m.fl. 2010). I tillegg til påvisning av rødlistearter foretas det også en vurdering av områdets potensial for slike.
- Forekomster av svartlistearter iht. Fremmede arter i Norge - med norsk svartliste 2012 (Gederaas m.fl. 2012).

Området ble befart i løpet av 3 timer 1. juni 2015. Hele undersøkelsesområdet ble befart. Det var fra før av ikke avgrenset noen naturtypelokaliteter eller påvist noen rødlistearter innenfor undersøkelsesområdet (Miljødirektoratet 2015, Artsdatabanken 2015) og det er heller ikke avgrenset MiS-figurer i området (Skog og landskap 2015).

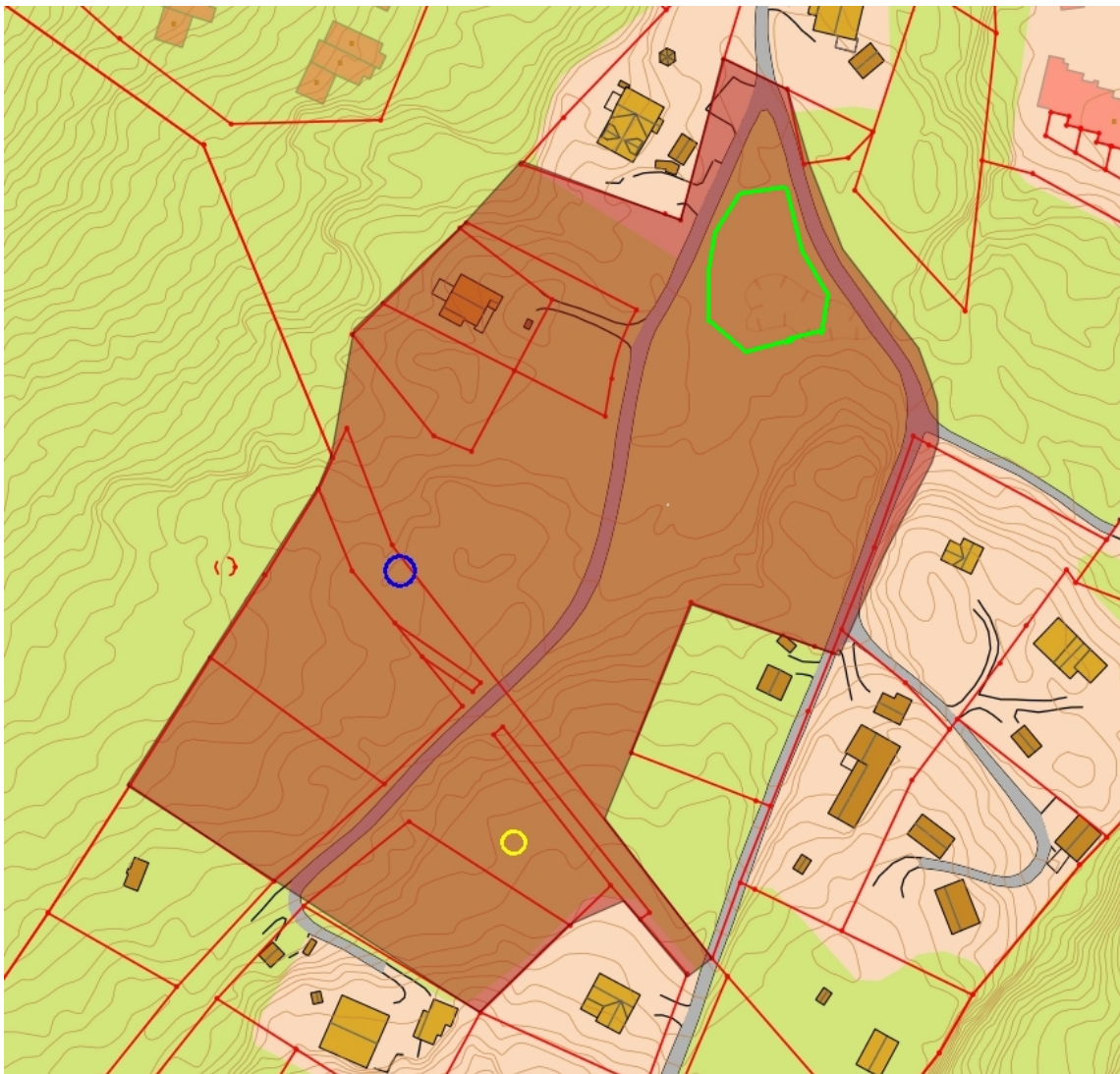
Figur 1: Planskisse med avgrenset undersøkelsesområde (rødt). Figur tilsendt fra oppdragsgiver.

Naturtyper og hensynsområder

Det går en grusvei gjennom området og det er noe bebyggelse og beplantet areal i kantene. Undersøkelsesområdet er likevel dominert av barskog med et varierende innslag av boreale løvtrær. På de tørreste delene i vest og i sørøst er det relativt ensjiktet gammel furuskog, mens de fuktigste delene av området har flersjiktet blandingskog med innslag av gran, bjørk, selje, rogn, furu og noe osp. Noen spredte hasselbusker forekommer i området og en liten forekomst av

spisslønn finnes i sørvest. Skogen er stedvis en god del hogstpåvirket og påvirket av kantefekter. Blåbærskog er dominerende vegetasjon, men på flaten i nord (mot krysset) er det et lite areal med det som kan karakteriseres som fattig sumpskog. Sumpskogen (figur 3) er dominert av gran med innslag av boreale løvtrær. Trærne er forholdsvis gamle og med antydning til sokkeldannelse i de fuktigste partiene. I sørvest (vest for veien) er det innslag av noe småbregne- og storbregneskog med forekomst av lågurtarter som liljekonvall og skogsalat. Enkelte eldre trær forekommer her, men ung skog dominerer.

Innenfor undersøkelsesområdet sett under ett, forekommer det en del gamle trær, spesielt av furu, med enkelte trær med en diameter på over 50 cm. Også enkeltrær av gammel gran og osp forekommer. Dødvedinnslaget er noe varierende, ikke spesielt høyt, men med læger og gadd av varierende størrelse og nedbrytningsgrad spredt forekommende innenfor det skogdekte arealet.

Figur 2: Kart med avgrenset undersøkelsesområde (brunt), eiendomsgrenser (rødt), sumpskogen i nord (grønt) og lokalisering av reliktbukk-furu (blått) og furugadd med forekomst av billen *Plegaderus vulneratus* (gult).

Spesielle funn

Blåbærfuruskogen i området består i all hovedsak av noe glissen gammelskog med en del lite nedbrudt dødved i form av enkelte gadd og noen læger. Et par av gaddene hadde merker etter svartspett, og under bark på en av de døde furuene ble de to billeartene *Plegaderus vulneratus* og *Paromalus parallelipedus* påvist. Begge er knyttet til grov, nylig død ved av furu, og førstnevnte står oppført som nær truet på rødlisten. Treet er avmerket med gul ring på kartet i figur 2.

Et av de klart eldste furutrærne i undersøkelsesområdet står i glissen furuskog i vest (blå avgrensning i figur 2). Treet er solbelyst, har svært grov bark, er angrepet av furustokkjuke og har et pågående angrep av reliktbukk (*Nothorhina muricata*) i barken (se figur 4 og 5). Reliktbukk er vurdert som nær truet på rødlisten og finnes spredt forekommende i kontinentale strøk av landet, på varme lokaliteter med svært gammel furu. Furustokkjuke er en noe uvanlig sopp knyttet til gamle furutrær.

Det er hekking av katteugle innenfor undersøkelsesområdet (figur 6). Noen observerte spettehull i osp og furu, og en varslende flaggspett, tyder også på hekkende flaggspett i området.

Figur 3: Fattig sumppreget skog i nordre del av området. Foto: Stefan Olberg.

Figur 4: Furugadd med forekomst av billen *Plegaderus vulneratus* (venstre) og gammel, grov furu med angrep av reliktbukk og med furustokkjuke (høyre). Foto: Stefan Olberg.

Figur 5: Furu med larveganger etter reliktbukk (venstre) og med furustokkjuke (høyre). Foto: Stefan Olberg.

Figur 6: Kattugleunge i midtre del av området. Foto: Stefan Olberg.

Oppsummering og anbefaling

Undersøkellesområdet er en del av et større område dominert av gammel skog (Skog og landskap 2015). Den resterende delen av skogområdet er ikke befart og det er derfor vanskelig å si noe konkret om naturverdiene i skogarealet beliggende utenfor undersøkellesområdet. Undersøkellesområdet ligger på en liten rygg, noe som gir større solinnstråling enn i skogen som ligger nord og vest for undersøkellesområdet (nordvestvendt). Dette fører til at varmekrevende trelevende arter sannsynligvis foretrekker flaten på toppen (innenfor undersøkellesområdet og videre oppover langs ryggen), fremfor resten av skogarealet. Samtidig er undersøkellesområdet antagelig noe mindre optimalt for en del skogarter grunnet menneskelig nærvær, antatt større grad av påvirkning og kantefekter mot veier og bebygd areal. For de fleste trelevende insekter har dette derimot lite å si, og de vil kunne bruke et areal så lenge død ved i riktig tilstand og eksponeringsgrad forekommer.

Gammel furuskog i indre Oslofjord har et høyere mangfold og et potensielt høyere innslag av rødlistearter enn tilsvarende skog andre steder i landet. Selv om skogkvalitetene innenfor det undersøkte området ikke når helt opp som prioritert naturtype etter DN-håndbok 13, er forekomsten av viktige elementer

som gamle trær og solvarm dødved såpass god at det likevel forekommer rødlistearter knyttet til skogen i området. En utbygging av området vil derfor innebære klart negative konsekvenser for det biologiske mangfoldet. Hvis det likevel blir valgt å bygge ut er det noen avbøtende tiltak som vil kunne redusere de negative konsekvensene noe. Eldre furutrær og furugadd i området bør spares, og det er spesielt viktig at «reliktbukkkfurutreet» får bli stående. Den lille sumpskogen bør også spares.

Referanser

Artsdatabanken 2015. Artskart. <http://artskart.artsdatabanken.no/>

Direktoratet for Naturforvaltning 2007. Kartlegging av naturtyper – verdisetting biologisk mangfold, rev. utg. DN-håndbok 13.

Kålås, J.A., Viken, Å., Henriksen, S. og Skjelseth, S. (red.). 2010. Norsk rødliste for arter 2010. Artsdatabanken, Norge.

Miljødirektoratet 2015. Naturbase.

<http://geocortex.dirnat.no/silverlightviewer/?Viewer=Naturbase>

Skog og landskap 2015. Kilden. <http://www.skogoglandskap.no/kart/kilden>

BioFokus er en ideell stiftelse som skal tilrettelegge informasjon om biologisk mangfold for beslutningstakere, samt formidle kunnskap innen fagfeltet bevaringsbiologi. BioFokus ønsker å bidra til en kunnskapsbasert forvaltning av norsk natur.

En kunnskapsbasert forvaltning forutsetter god dokumentasjon av de arealene som skal forvaltes. BioFokus legger derfor stor vekt på feltarbeid for å sikre oppdaterte og relevante data om botanikk, zoologi, økologi, samt avgrensning og verdsetting av områder.

Høy kompetanse er en forutsetning for å kunne registrere og presentere biologisk mangfold-data på en god måte. BioFokus sine medarbeidere er derfor godt skolert innenfor en rekke artsgrupper og har en bred økologisk forståelse for de ulike naturtypene som de arbeider med, det være seg skog, kulturlandskap eller ferskvann. Digitale verktøy som databaser, GIS og bilde-behandling er viktige redskaper i vårt arbeid for å anskueliggjøre naturverdier på en best mulig måte.

Stiftelsen utgir to digitale rapportserier som heter BioFokus-rapport og BioFokus notat,
<http://www.biofokus.no/Publikasjoner/publikasjoner.htm>